

ชื่อเรื่อง รูปแบบการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินในจังหวัดบึงกาฬ

ผู้วิจัย นายสุริยา ภู่อีหาวา ปริญญา ปร.ด.(ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
รศ.ดร. สุวกิจ ศรีปัดดา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน 3) เพื่อทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อการการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินโดยการสร้างแบบจำลองผลการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินที่มีระดับน้ำตาลในเลือดเป็นตัวแปรผลลัพธ์ มีปัจจัยเชิงสาเหตุ 9 ปัจจัย คือ ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน ความเชื่อด้านสุขภาพ เจตคติต่อโรคเบาหวาน ภาวะอารมณ์และความเครียด แรงจูงใจด้านสุขภาพ การมีส่วนร่วมของครอบครัว การมีส่วนร่วมของบุคลากรสาธารณสุข การมีส่วนร่วมของชุมชน และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินใน จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 387 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และมีค่าความเชื่อมั่น 0.80

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โดยผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 ไปสร้างรูปแบบการพัฒนาการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 25 คน มาร่วมกันวิพากษ์ และนำผล

การเสนอแนะมาปรับปรุง และประเมินรูปแบบการพัฒนาการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ เป็นเวลา 4 เดือน กับกลุ่มทดลอง คือผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลินในโรงพยาบาลเซกา จังหวัดบึงกาฬ โดยแยกเป็นกลุ่ม ควบคุม และกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีผล โดยตรงต่อการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน 6 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เรื่องโรคเบาหวาน ความเชื่อด้านสุขภาพ เจตคติต่อโรคเบาหวาน ภาวะทางด้านอารมณ์และความเครียด แรงจูงใจด้านสุขภาพ และพฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน

2. รูปแบบการพัฒนาการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ประกอบด้วยกิจกรรมการพัฒนา 9 กิจกรรม ได้แก่ 1. กิจกรรมการอบรมความรู้เรื่องโรคเบาหวาน 2. กิจกรรมอบรมเรื่องความเชื่อด้านสุขภาพ 3. กิจกรรมอบรมเรื่อง การผ่อนคลายความเครียด 4. กิจกรรมอบรมเรื่องเจตคติต่อโรคเบาหวาน 5. กิจกรรมอบรมเรื่อง การสร้างแรงจูงใจด้านสุขภาพ 6. กิจกรรมอบรมเรื่องอาหารที่ผู้ป่วยเบาหวานควรรับประทาน 7. กิจกรรมอบรมเรื่องการใช้ยาสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน 8. กิจกรรมอบรมเรื่องการออกกำลังกาย สำหรับผู้ป่วยเบาหวาน 9. กิจกรรมอบรมเรื่องการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน

3. ผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน หลังการใช้รูปแบบการพัฒนาการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน มีความรู้เรื่องโรคเบาหวาน ความเชื่อด้านสุขภาพ มีการผ่อนคลายความเครียด เจตคติต่อโรคเบาหวาน แรงจูงใจด้านสุขภาพ มีความรู้เรื่องอาหารที่ผู้ป่วยเบาหวานควรรับประทาน มีความรู้เรื่องการใช้ยาสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน มีความรู้เรื่องการออกกำลังกายสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน มีความรู้เรื่องการดูแลตนเองเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน และระดับน้ำตาล โดยรวมและ ดีขึ้นจากก่อนการใช้รูปแบบการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

TITLE: A Model of Blood Sugar Level Controlling without Insulin Treatment
in Diabetic Patients in Buengkan Province.

AUTHOR: Mr. Suriya Phuyeeewa **DEGREE:** Ph.D. (Regional Development strategies)

ADVISORS: Asst. Prof. Dr. Rungson Singhalert Chairman
Assoc. Prof. Dr. Suwakit Sripathar Committee

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2013

ABSTRACT

This research aimed to (1) study factors that affect level of Blood Sugar Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients,(2) formulate a Model of Blood Sugar level without Insulin Treatment in Diabetic patients, and (3) implement and evaluate this Model of Blood Sugar level Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients. The research procedures were divided into three stages.

In the first stage, it was a quantitative research. The researcher investigated the factors which directly and indirectly affected to the of Blood Sugar level Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients in Buengkan province by formulating a model of the result of Blood Sugar level Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients. As an outcome variable, Nine causal factors used for the study were *Diabetes knowledge, beliefs, attitude, emotional & stress, motivation, family participation, health personnel participation, community participation and self-care behavior*. Three hundred and eighty seven Diabetic patients (without Insulin Treatment) were selected and participated in the study and the required data were collected by using the questionnaire with a reliability of 0.80.

In the second stage, the researcher constructed the Model for the Blood Sugar Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients by using the study result from the first stage. Twenty-five involved persons were participated in the

workshop to co-operatively criticized and evaluated to develop the model for Blood Sugar level Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients.

In the third stage, the researcher implemented the model. After Four months of implementation, the model was evaluated by 50 patients without Insulin Treatment In Diabetic patients in Seka Hospital, Buengkan province.

The major findings revealed the followings:

1. The developed causal factors showed harmony with the empirical data. Six causal factors with direct affect the Blood Sugar level Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients in Buengkan province were found including: Diabetes knowledge, believe, attitude, emotional & stress , motivation and self-care behavior.
2. The development A Model of Blood Sugar Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients in Buengkan province consisted of 9 activities which were: training in Diabetes knowledge, Health beliefs, Stress releasing, Health Motivation, Suitable food for Diabetic patients, Drugs treatment in Diabetic patients, Exercising for Diabetic patients and self-care to prevent cause complication.
3. After used a Model of Blood Sugar Controlling without Insulin Treatment in Diabetic patients. They gain more knowledge about Diabetes, right Health beliefs, how to release their Stress, Right attitude against Diabetes, got health motivation, food for Diabetic patients, Drugs treatment in Diabetic patients, Exercising for Diabetic patients and self-care to prevent cause complication than before implementation of model at the .05 level of statistical significance.